

Voortgangsrapportage Foodvalley 2030

2021

Context

Provinciale Staten hebben in het voorjaar van 2021 besloten om middelen beschikbaar te stellen voor het organiserend vermogen van het Foodvalley 2030 programma over de periode 2022 t/m 2025 (PS2021-119).

Daarbij is ook afgesproken dat we jaarlijks de voortgang monitoren conform het door Gedeputeerde Staten vastgestelde monitoringsplan.

Doel van dit document

Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de voortgang van het programma Foodvalley 2030 conform eerder overeengekomen monitoringsplan.

Doel hiervan is dat we u goed kunnen informeren de impact van het programma op onze provinciale doelen en de ontwikkelingen. Dit is ook van belang om zicht te houden op het effect de verschillende investeringen die provincie Gelderland doet ten behoeve van deze ambitie.

Doelen provincie Gelderland met Foodvalley 2030

Doelen Foodvalley 2030

Met het programma Foodvalley 2030 willen wij de mondiale concurrentiepositie van Foodvalley als agrifood innovatiecluster versterken en sneller baanbrekende innovaties realiseren op de terreinen van kringlooplandbouw, eiwittransitie, gezonde voeding en ondersteunende technologie; thema's die ook voor onze Omgevingsvisie van belang zijn. Dit vergt een goed vestigingsklimaat dat talent en bedrijven aan de regio bindt. Doelen:

1

Versneld implementeren van maatschappelijk relevante innovaties ten behoeve van de transitie van het voedselsysteem, meer specifiek op het gebied van eiwittransitie, gezonde voeding en een circulaire voedselvoorziening. Daarmee dragen we bij aan de grote mondiale transitieopgaven van deze tijd, maar ook aan het realiseren van de ambities uit de Omgevingsvisie en het Coalitieakkoord.

2

Versterken van de innovatiekracht van de Gelderse economie door het vergroten van de aantrekkingskracht van Gelderland als vestigingslocatie voor innovatieve bedrijven. Dat draagt bij aan onze ambitie om het vestigingsklimaat van Gelderland te verbeteren.

3

Versterken van het fysieke vestigingsklimaat in Regio Foodvalley voor vestiging en behoud van bedrijven en instituten door te werken aan goede werklocaties, bereikbaarheid en een aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

De doelen zijn uitgewerkt in programmalijnen

Programmalijnen Foodvalley 2030

De doelen zijn uitgewerkt in concrete programmalijnen met interventies en activiteiten. Deze vormen de basis voor de werkprogramma's.

1

Doel: Implementatie maatschappelijk relevante innovaties

- Programmalijn Eiwittransitie (Foodvalley NL & partners)
- Programmalijn Circulaire agrifood (Foodvalley NL & partners)
- Programmalijn Gezonde voeding (Foodvalley NL & partners)

2

Doel: Versterken innovatiekracht

- Programmalijn Ecosysteemontwikkeling (Foodvalley NL & partners)
- Programmalijn Human capital (Foodvalley NL & partners)
- Programmalijn Ondernemerschap (Foodvalley NL, StartLife, Scale Up Nation & Invest NL)
- Programmalijn Foodvalley faciliteiten (WUR & Foodvalley NL)

3

Doel: Versterken fysieke vestigingsklimaat Regio Foodvalley

- Bestuurlijke samenwerking op het thema Vestigingsklimaat Foodvalley (provincie Gelderland, Ede & Wageningen)

Verwachte impact Foodvalley 2030 op de ambities van de omgevingsvisie

We verwachten de grootste impact op de ambities 'Vestigingsklimaat', 'Circulaire economie' en 'Energietransitie'. Zo kan een goed functionerend innovatie-ecosysteem bijdragen aan nieuwe werkgelegenheid en innovatieve bedrijvigheid. Een duurzamer voedselsysteem kan een belangrijke bijdrage leveren aan het verminderen van het Gelderse energie- en grondstoffenverbruik, CO₂-reductie en de verspilling in productieketens. Foodvalley 2030 doet dat via het versneld opschalen en implementeren van innovaties op het gebied van circulaire agrifood en eiwittransitie. Ook zijn er relaties met de ambities 'Klimaatadaptatie' (zoals maatregelen om landbouw weerbaarder te maken tegen droogte) en 'Biodiversiteit' (zoals maatregelen om biodiversiteit te bevorderen, bijvoorbeeld via strokenlandbouw).

Een deel van het programma richt zich op het verbeteren van het fysieke vestigingsklimaat ten behoeve van het bedrijvenscluster in Wageningen en Ede. De impact daarvan op de ambities 'Wonen' en 'Bereikbaarheid' is daarbij beperkt, maar andersom is de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en bereikbaarheid wel belangrijk om bedrijven aan te trekken en te behouden.

Ten slotte richt een deel van het programma zich op voeding en gezondheid. Dat is met name gericht om er voor te zorgen dat gezond voedsel schaalbaar, betaalbaar (inclusief eerlijke prijzen in de keten), lekker en beschikbaar is. Dat is wellicht minder direct te relateren aan onze ambities uit de Omgevingsvisie, maar het past wel in onze ambitie uit het Coalitieakkoord en bij de brede welvaart.

De impact van Foodvalley 2030 is groter dan de provincie Gelderland, omdat het zich richt op de transitie van het mondiale voedselsysteem en de kennis en innovatie die daarvoor nodig is. Daarom zal het programma ook los van de provincie Gelderland de impact monitoren op mondiale ambities en impact. Daarnaast wordt een systeem ingericht waarmee het innovatievermogen van het Foodvalley ecosysteem gemonitord kan worden.

Monitoring impact en prestaties (2021)

1

Impact van Foodvalley 2030 op onze ambities

In het monitoringsvoorstel is aangegeven hoe de concrete activiteiten en projecten van Foodvalley 2030 bijdragen aan de ambities uit de Omgevingsvisie. In deze rapportage beschrijven we kwalitatief waar in 2021 aan gewerkt is.

Het is belangrijk op te merken dat er vaak een **indirecte relatie is tussen provinciale investeringen en de impact van het programma**. De uiteindelijke impact is ook afhankelijk van externe factoren, zoals de ontwikkelingen in de maatschappij en de wereldmarkt, en de mate waarin andere partners succesvol zijn in het ontwikkelen, opschalen en implementeren van innovaties in de markt.

Voor wat betreft de ambitie ‘Vestigingsklimaat’ zijn ook een aantal kwantitatieve ambities opgenomen voor 2030. In deze voortgangsrapportage geven we aan waar we in 2021 staan.

2

Directe prestaties van het programma

Daarnaast zijn ook ambities en verwachtingen geformuleerd met het oog op het proces en directe prestaties, zoals de mate waarin andere organisaties zich committeren aan het programma. Hierbij is vaak een directere relatie tussen provinciale investeringen en het resultaat. Dat heeft zowel betrekking op de inzet van de programma-organisatie Foodvalley NL, als op de inspanningen van de gemeentelijke en provinciale overheid waar het gaat om het fysieke vestigingsklimaat.

In deze rapportage is de stand van zaken voor 2021 opgenomen.

1 Impact-indicatoren (1/3)

Voor de impact-indicatoren is waar mogelijk een ambitie geformuleerd voor 2030. In sommige gevallen moet hiervoor nog extra data verzameld worden. In de vervolglides is per relevante ambitie beschreven welke gerelateerde activiteiten in 2021 hebben plaatsgevonden.

Relevante thema's omgevingsvisie	Indicator	Nulmeting 2020	meting 2021	Ambitie 2030 kwantitatief	Ambitie kwalitatief	Toelichting
Energietransitie	Percentage reductie broekasgassen	-1990		55% broeikasgasreductie in 2030 t.o.v. 1990, 100% klimaatneutraal in 2050	In 2050 is Gelderland klimaatneutraal. Dit bereiken we door grootschalige besparing en opwekking uit verschillende duurzame bronnen van energie, zoals wind, zon, waterkracht, biomassa en bodemenergie. En we stimuleren innovatie en het uitrollen van bewezen technieken.	Zie projecten die in 2021 geïnitieerd zijn in de toelichting hierna.
Klimaatadaptatie	n.t.b.			n.t.b.	In 2050 is Gelderland klimaatbestendig. We zijn goed voorbereid en toegerust op de gevolgen van klimaatverandering: wateroverlast, droogte, hittestress en overstromingsgevaar.	Zie projecten die in 2021 geïnitieerd zijn door Foodvalley NL of andere, direct aan Foodvalley 2030 gelieerde partners in de toelichting hierna.
Circulaire economie	Vermindering volume gebruik grondstofgebruik	...		Gebruik van grondstoffen in Gelderland met 50% teruggebracht	Wij willen de eerste afvalloze provincie van Nederland zijn. Afval bestaat niet meer; er zijn alleen nog grondstoffen die blijvend hun waarde behouden in onze schone industrie. Om dit te bereiken is in 2030 het gebruik van primaire grondstoffen in Gelderland met 50% teruggebracht.	Zie projecten die in 2021 geïnitieerd zijn door Foodvalley NL of andere, direct aan Foodvalley 2030 gelieerde partners in de toelichting hierna.

1 Impact-indicatoren (2/3)

Relevante thema's omgevingsvisie	Indicator	Nulmeting 2020	meting 2021	Ambitie 2030 kwantitatief	Ambitie kwalitatief	Toelichting
Vestigingsklimaat	Gemiddelde Times Higher Education ranking Wageningen University & Research en Radboud	94	94	-	Wij willen onze concurrerende positie binnen het internationale stedelijke netwerk van Amsterdam, Brussel en Keulen verder versterken. Om onderscheidend te blijven, halen we in 2050 maximaal profijt uit onze unieke combinatie van stedelijke en groene kwaliteiten. In 2050 zijn alle werklocaties in Gelderland duurzaam ingericht qua energie, klimaatbestendigheid en logistieke en productiestromen. We zijn koploper in Nederland	Jaarlijkse ranking van meer dan 1.600 universiteiten op basis van 13 indicatoren
	Research & Development uitgaven als % van het Bruto Binnenlands Product	1,34 (2019)	geen nieuwe cijfers beschikbaar	1,50		Omdat de totale uitgaven aan R&D als percentage van het BBP wegens privacy belemmeringen niet meer beschikbaar is op het niveau van Gelderland, is ervoor gekozen om deze te vervangen door de private uitgaven aan R&D als percentage van het BBP. De nieuwe cijfers zijn dus exclusief publieke R&D uitgaven.
	Aandeel werkgelegenheid in technologische en kennisintensieve sectoren	4,2 (2019)	4,0 (2020)	n.t.b.		
	Volume private investeren WBSO op het gebied van agrifood als percentage van Nederland	23,7		26		Deze indicator kon (nog) niet worden herleid uit de WBSO-data
	Volume jaarlijkse private investeringen WBSO op het gebied van agrifood in miljoenen euro's	82 (2018)	101,1 (2020)	110		
	Aantal innovatieve bedrijven agrifood als aantal Gelderse gebruikers WBSO	260 (2018)	287 (2020)	350		
	Volume investeringen in Gelderse start-ups en scale ups in de agrifoodsector. Cumulatief in miljoen euro's	0	81	500		
	Aantal directe arbeidsplaatsen bij regionale bedrijven en instituten in agrifoodsector in een jaar	57.300	56.750	70.000		Daling in 2021 wordt met name veroorzaakt door ontwikkelingen bij een vijftal bedrijven. Het gaat hier om een combinatie van verplaatsingen van productiebedrijven naar gemeenten buiten Gelderland en het verlies van banen bij bedrijven in Gelderland.
	Aantal indirecte arbeidsplaatsen bij regionale bedrijven en instituten (factor 3,0)	171.900	170.250	210.000		Afgeleid op basis van factor FNLI-monitor.
	Arbeidsmarktdiscrepantie Groen/Techniek		divers *	1,01-1,05	Provinciaal niveau	De belangrijkste conclusie is dat er op MBO 2 en MBO 3 niveau
L	* Mbo2 - landbouw en natuur	1,17 (2017)	1,13 (2020)	< 1,01 meer vraag dan aanbod, >1,05 meer aanbod dan vraag		overschotten zijn en op MBO 4 juist tekorten. Het stimuleren van de groep MBO 2 & 3 studenten om door te leren voor niveau 4 zou hun kansen op de arbeidsmarkt vergroten en de wervingsproblemen voor bedrijven verminderen. Op HBO/WO niveau is er een tekort aan ICT/Techniek mensen, terwijl er een overschot is van studenten in de richting natuur & landbouw. Met uiteenlopende O&A-initiatieven (zie toelichting) wordt er aan gewerkt deze arbeidsmarktdiscrepantie weg te werken.
	Mbo2 - techniek en ict	1,04 (2017)	1,15 (2020)			
	Mbo3 - landbouw en natuur	1,17 (2017)	1,13 (2020)			
	Mbo3 - techniek en ict	1,04 (2017)	1,10 (2020)			
	Mbo4 - landbouw en natuur	1,06 (2017)	0,95 (2020)			
	Mbo4 - techniek en ict	0,99 (2017)	0,98 (2020)			
	Bachelor - techniek en ict	0,89 (2017)	0,88 (2020)			
	Bachelor - landbouw en natuur	1,06 (2017)	1,11 (2020)			
	Master - techniek en ict	0,85 (2017)	0,87 (2020)			
	Master - landbouw en natuur	1,08 (2017)	1,05 (2020)			

Impact-indicatoren (3/3)

Relevante thema's omgevingsvisie	Indicator	Nulmeting 2020	meting 2021	Ambitie 2030 kwantitatief	Ambitie kwalitatief	Toelichting
Biodiversiteit	Living Planet Index (LPI) van Gelderland	...		<p>In 2030 is 75% van de Europese doelen van de vogel- en habitatrichtlijn behaald.</p> <p>Het gaat goed met de biodiversiteit als er een positieve trend is in de Living Planet Index (LPI) van Gelderland.</p>	In 2050 gaat het goed met de biodiversiteit in Gelderland. In Gelderland wordt natuurinclusief gewerkt. Biodiversiteit wordt overal waar mogelijk versterkt en ingepast, óók buiten de specifiek als natuur aangewezen gebieden.	In 2021 zijn er geen specifieke projecten geweest, die rechtstreeks aan bijdragen aan deze ambitie. Indirect dragen de initiatieven die gericht zijn op bevorderen van vlinderbloemigen (Nederlandse eiwitboeren en Co-fresh) hier wel ook aan bij.
Welbevinden	Monitoring welbevinden	7,6	7,5	-	Met ingang van 2019 monitoren wij het welbevinden van onze inwoners, uitgedrukt in een score van 1 tot en met 10.	Zie projecten die in 2021 geïnitieerd zijn door Foodvalley NL of andere, direct aan Foodvalley 2030 gelieerde partners in de toelichting hierna. PS hebben hier geen expliciete doelstelling voor geformuleerd.

Toelichting op bijdrage thema Energietransitie/klimaat

Relatie Provinciale ambitie met Foodvalley 2030 programma	Activiteiten 2021
<p>In het nationale Klimaatakkoord is de ambitie afgesproken dat de emissies van broeikasgassen in de landbouw en (voedings)industrie per 2030 met 6 megaton CO₂-equivalenten gereduceerd wordt.</p> <p>Met de programmalijnen Eiwittransitie en Circulaire voedselproductie werkt Foodvalley 2030 o.a. aan alternatieven voor vlees, vermindering voedselverspilling, verduurzamen grondstoffenvoorziening en nuttig gebruik van reststromen. Daarmee worden CO₂ en andere broeikasgassen gereduceerd.</p>	<p>Nederlandse eiwitboeren</p> <p>Op dit moment worden vleesvervangers primair gemaakt van eiwitten die buiten Nederland worden geproduceerd, bijvoorbeeld van sojabonen uit Zuid-Amerika. Dit komt omdat het voor Nederlandse boeren nog niet rendabel genoeg is om Nederlandse gewassen, zoals veldbonen en lupine, te verbouwen. Foodvalley NL brengt boeren, de voedselindustrie en retailers samen om samen het verdienvermogen van Nederlandse boeren te verbeteren, die de transitie willen maken naar het verbouwen van nieuwe eiwitgewassen. Deze gewassen houden ook meer stikstof vast waardoor het tegelijkertijd bijdraagt aan het verbeteren van de biodiversiteit. Op de Floriade 2022 presenteren zij zich, op een mede door de provincie gefinancierde kavel.</p> <p>Co-fresh</p> <p>Co-fresh is een internationaal samenwerkingsverband van 26 partners uit 10 Europese landen, die samen werken aan vernieuwende technieken en methoden voor het creëren van nieuwe business cases rondom groente en fruit. Foodvalley NL voert 1 van de 7 pilots uit die specifiek gericht is op het vergroten van de efficiëntie van ketensamenwerking rondom de veldboon.</p> <p>The Protein Community (TPC)</p> <p>TPC is in 2021 uitgegroeid tot meer dan 100 bedrijven en andere partners. Met deze community creëren we een veilige omgeving waar partners van verschillende sectoren en achtergronden gezamenlijk kunnen werken aan het identificeren van belemmeringen en kansen en van waaruit diverse initiatieven worden ondersteund voor een succesvolle eiwittransitie.</p> <p>Groefondsvoorstel Switch2 Sustainable Food Systems</p> <p>In 2021 heeft Foodvalley NL samen met LNV, Oost NL en WUR en vele partners uit het bedrijfsleven het voortouw genomen in de formulering van een omvangrijk voorstel van bijna een half miljard voor het Nationaal Groeifonds, gericht op innovaties om de broeikasgasemissies in de agrofoodsector vergaand te reduceren. Speerpunten uit het voorstel zijn nieuwe voedselbronnen, nieuwe verwerkingsmethoden en nieuwe klimaatvriendelijke circulaire ketens. Op 14 april 2022 is bekend geworden dat dit voorstel helaas niet is gehonoreerd.</p> <p>Facility switch alternatieve eiwitten</p> <p>In 2021 heeft Foodvalley NL ‘Facility switch’ opgezet. Dit initiatief is erop gericht om in korte tijd de productiecapaciteit te verhogen van ingrediënten en halffabricaten om gehoor te geven aan de snel groeiende vraag naar plantaardige alternatieven voor vlees en zuivel. Foodvalley adviseert bedrijven of ze in staat zijn om hun bestaande faciliteiten om te bouwen voor alternatieve eiwitten.</p>

Toelichting op bijdrage thema Circulaire economie (1/2)

Relatie Provinciale ambitie met Foodvalley 2030 programma

Met de programmalijn Circulaire voedselproductie wordt ingezet op besparing van primaire grondstoffen door reststromen uit de agrofoodsector nuttig aan te wenden en/of op te waarderen tot hogere waarde. En door het werken aan alternatieve eiwitten voor vlees kan tot een factor 14 bespaard worden op grondstoffen. Met de programmalijn Eiwittransitie draagt Foodvalley 2030 zo bij aan deze ambitie.

Activiteiten 2021

Opwaardering van bierborstel

Foodvalley NL heeft in 2021 onderzoek laten doen naar de grote stromen in de agrifoodsector. Een daarvan is bierbostel uit brouwerijen. Bierborstel is een restroom die momenteel primair wordt gebruikt voor veevoer. Dit terwijl de grondstof ook zeer geschikt is voor humane consumptie, waardoor de grondstof effectiever wordt gebruikt. Foodvalley NL bracht in 2021 relevante partners bij elkaar om in kaart te brengen wat nodig is om dit voor elkaar te krijgen. De verwachting is dat in 2022 de eerste initiatieven en een community kunnen starten.

Opwaarderen van insecten

Insecten zijn een goede eiwitbron en kampioen in het verwaarden van reststromen die anders moeilijk te verwaarden zijn. Tegelijkertijd zijn insecten als grondstof nog niet economisch rendabel te gebruiken en verbiedt wetgeving op dit moment vaak nog het gebruik ervan voor humane consumptie. Foodvalley NL heeft in 2021 samen met de Hub for Insect Knowlegde een coalitie bijeengebracht om samen te onderzoeken hoe voldoende schaal gecreëerd kan worden om insecten uiteindelijk economisch rendabel te kunnen kweken en acceptabel voor de consument. Onderdeel van deze werkzaamheden zijn opgenomen in het groeifondsvoorstel. Omdat dit voorstel helaas niet gehonoreerd is, zal Foodvalley NL in samenwerking met de Hub for Insect Knowledge deze coalitie omvormen naar een Insect Community om zo toch de initiatieven gezamenlijk via andere regelingen te helpen naar de markt te brengen.

Voedsel en Groen: vermindering van reststromen

Dit project richt zich op het leveren van praktische kennis en tools aan bedrijven in de voedselketen voor optimaal gebruik van grondstoffen door de gehele keten en het voorkomen en verminderen van vermijdbare verspilling, door het inspireren, stimuleren en verbinden van bedrijven in de hele keten van productie tot en met de retail, out-of-home of horeca. Daarnaast is Foodvalley NL kennispartner in een project met OnePlanet en WUR, waarbij met behulp van sensors gekeken wordt waar productverslechtering in de keten optreedt en hoe deze data door de keten heen gedeeld kan worden, zodat er minder verspilling plaatsvindt.

Shared facilities NIZO

Met gebruik van REACT-middelen worden bij NIZO in Ede gedeelde pilot plant en onderzoeksfaciliteiten gerealiseerd, waarmee nu ook de functionaliteiten van plantaardige eiwitten op schaal en onder food grade omstandigheden kunnen worden getest en kleinschalige proefproducties worden gedraaid. NIZO heeft hiervoor een consortium gevormd met o.a. Brave New Food, diverse startups, corporate en mkb-bedrijven, Foodvalley NL, StartLife, Rabobank, hogescholen en universiteiten. De faciliteiten hebben ook aantrekkingskracht op nieuwe bedrijven.

Toelichting op bijdrage thema Circulaire economie (2/2)

Activiteiten 2021

Regeneratieve landbouw

Eind 2021 is Foodvalley NL betrokken bij een internationale samenwerking met EIT-Food en het Imagine Food Collective om een Europees Regeneratieve landbouwfonds en -community op te zetten, dat zich concentreert op innovaties in de waardeketen om regeneratieve landbouw door de waardeketen te helpen versnellen met schaalbare businessmodellen. Tegelijk is Foodvalley NL bezig met het in kaart brengen van proefboerderijen, fieldlabs op het gebied van regeneratieve landbouw in Gelderland, Nederland en Europa, zodat in het ecosysteem deze innovatieversnellende locaties vindbaar zijn en van elkaar kunnen leren.

Toelichting op bijdrage thema Vestigingsklimaat (1/3)

Relatie Provinciale ambitie met Foodvalley 2030 programma	Activiteiten 2021
<p>Met de optimalisering van het Foodvalley ecosysteem, de inzet op innovatie en het verwaarden van kennis draagt Foodvalley 2030 bij aan de verbetering van de concurrentiepositie van het foodcluster.</p> <p>De belangrijkste werklocaties (Wageningen Campus, Business Science Park Wageningen en het Food Innovation District (WFC) worden aantrekkelijk ingericht en hebben een hoge standaard wat inrichting betreft.</p> <p>In het kader van de bestuurlijke samenwerking met betrokken overheden voor het vestigingsklimaat Foodvalley wordt gewerkt aan meerdere onderscheidende vestigingsmilieus, die elkaar aanvullen en aantrekkelijk zijn voor de doelgroepen. Of het nu een startup betreft of een multinational. Het zal tevens leiden tot meer investeringen van bedrijven in innovaties. Veel nieuwbouw voldoet aan BREAM.</p>	<p>Ondersteuning nieuwe ondernemers</p> <p>Foodvalley NL organiseert samen met StartLife, Scale-up Nation, Rabobank, Oost NL en Invest NL diverse acceleratieprogramma's om ervoor dat te zorgen nieuwe bedrijvigheid ontstaat en succesvol opschaaft. Via het (in 2021 online) evenement F&A Next zijn weer veel investeerders aangetrokken naar Gelderland. Daarnaast hebben ze het Fast Lane programma geïnitieerd. Fast Lane is gericht op een kleine groep startups die een belangrijke rol kunnen spelen bij een maatschappelijke doorbraak. Deze startups krijgen maatwerkondersteuning via verschillende topexperts met als ultiem doel om een grote investering op te halen die hen in staat stelt om op te schalen. Door succesvolle startups en scale-ups in het ecosysteem worden innovaties soms sneller ontwikkeld en opgeschaald dan bij bestaande bedrijven. Ondersteuning creëert daarmee niet alleen nieuwe bedrijvigheid, maar versnelt ook ontwikkeling bij bestaande bedrijven waardoor hun concurrentiepositie verbetert en ze versneld verduurzamen. In 2021 is bijvoorbeeld Rival Foods uit Ede ondersteund, dat werkt aan verbeterde vleesvervangers.</p> <p>Shared (Research) Facilities</p> <p>In samenwerking met WUR worden bedrijven en kennisinstellingen actief benaderd om hun onderzoeks- en proeffaciliteiten met elkaar te delen. Hierdoor verbetert de toegankelijkheid voor MKB en startende bedrijven en wordt de bekendheid van de faciliteiten vergroot. De <i>shared facility finder</i>, het platform dat vraag en aanbod van innovatiefaciliteiten bij elkaar brengt, is daarbij een belangrijk hulpmiddel. In 2021 is dit platform uitgebreid met apparatuur van 50 organisaties. Ook heeft Foodvalley NL bedrijven ondersteund die hun faciliteiten willen ombouwen voor de productie van plantaardige eiwitten.</p> <p>Met middelen van de Regiodeal Foodvalley is ook geïnvesteerd in gedeelde onderzoeksapparatuur en gedeelde proeffaciliteiten. In 2021 is hieruit het eerste project gehonoreerd voor proeffaciliteiten, het Insect Experience Centre in Barneveld en zijn zeven investeringen gedaan in onderzoeksapparatuur, zoals een capillaire rheometer, robolector, polymerisatie reactor en licht microscoop.</p> <p>Doordat bedrijven gebruik maken van hun elkaars faciliteiten kunnen ze sneller innoveren en verbetert hun internationale concurrentiepositie.</p>

Toelichting op bijdrage thema Vestigingsklimaat (2/3)

Activiteiten 2021

Wold Food Experience (WFE)

Het WFE heeft in 2021 in het teken gestaan van de definitieve besluitvorming door gemeenteraad Ede en Provinciale Staten van provincie Gelderland. Dit is succesvol afgerond. Het traject met de architect en contentbouwer (BRC) ligt op schema. Bouwkostenstijgingen zorgen voor extra uitdagingen in het ontwerp en daarom werkt WFE aan optimalisaties (o.a. efficiënte uitvoering, versobering van niet-WFE gerelateerde onderdelen), die met alle betrokken partijen worden afgestemd.

Internationale B2B-etalage

In 2020/2021 is onderzocht of het realiseren van een internationale B2B-etalage op het World Food Center mogelijk is. Diverse bedrijven hebben aangegeven hier de meerwaarde van in te zien en partner te willen worden. De etalage is ook van belang voor bijvoorbeeld Oost NL, Foodvalley NL, OnePlanet en de WUR als eerste kennismaking voor buitenlandse delegaties, die zich oriënteren op de Nederlandse foodsector. In 2021 is samen met de Stichting WFE en gemeente Ede voor dit doel ook een 360 graden introductiefilm ontwikkeld, waarin de rol van Nederland wordt getoond. Een afgeleide versie wordt ook ingezet op de Floriade 2022.

Expatcentrum Foodvalley

Het Expatcentrum Foodvalley heeft gedurende 2021 haar diensten verder uitgebreid. Het heeft met onder andere een bijdrage vanuit de provincie zich doorontwikkeld richting een *Welcome centre* voor internationale werknemers. Er is ingezet op een gezamenlijk *dual career* programma met de Radboud Universiteit en een verhuizing naar een meer zichtbare locatie (in Plus Ultra II in Wageningen) voorbereid.

Talentontwikkeling

Vanuit en in samenwerking met het provinciale programma Onderwijs & Arbeidsmarkt zijn diverse ook aan de voedingsindustrie gelieerde leerwerktrajecten gestart. Zo werken bedrijfsleven, onderwijs en overheid samen binnen het TechniekPact Regio Foodvalley, Barneveld Tomorrow en de Food Academy Nijkerk (FAN) om de regionale arbeidsmarkt voor technisch personeel toekomstbestendig te maken door o.a. de instroom van technisch personeel te bevorderen en het bevorderen van een leven lang leren.

Toelichting op bijdrage thema Vestigingsklimaat (3/3)

Activiteiten 2021

ICT Campus

De ICT Campus levert langs 3 programmalijnen een bijdrage aan de digitale transitie. Het ondernemersloket van Start Up Valley adviseert starters en begeleidt bedrijven, zoals bijvoorbeeld boerderij het Witte Water in Nijkerk om door middel van sensoren en dataverzameling de groeicyclus van een bedrijfstak voor meelwormenkweek in beeld te brengen.

Voor behoud en werving van ICT talent in de Regio Food Valley zijn er Fablabs en Techdays (jaarlijks 250 middelbare scholieren). In bootcamps en hackatons werkten ruim 400 studenten in 2021 aan ondernemersvraagstukken als ‘Hoe verzamel ik data over mijn meelwormen?’ en ‘Hoe kan ik het klimaat van eendagskuikens tijdens het vervoer optimaliseren?’

De ICT Hub zorgt voor cross-overs en mentoringtrajecten tussen ICT en agrifood rondom regionale thema’s, zoals de eiwittransitie, circulaire landbouw en korte keten. Zo is Appeltje-Eitje Automaten gegroeid van 1 naar 6 onbemande winkels in de regio en kreeg landelijke en zelfs internationale exposure. En heeft een unieke samenwerking tussen Stichting Charity Hands, Foundations for Farming en de Wageningse bedrijven Agrisim en Agrocared ertoe geleid dat miljoenen boeren in Afrika en Midden- en Zuid-Amerika aanmerkelijk meer kunnen oogsten met minder kosten.

Toelichting op bijdrage thema Welbevinden

Relatie Provinciale ambitie met Foodvalley 2030 programma	Activiteiten 2021
<p>Gezondheid is een belangrijk aspect van ons welbevinden. Via de programmaliijn Gezonde voeding werkt Foodvalley 2030 aan preventie en herstel door inzichten over de relatie voeding en gezondheid op te doen en in de praktijk te toetsen, innovaties voor gezondere voeding te versnellen, technologie beschikbaar te krijgen om consumentengedrag positief te beïnvloeden en de voedselomgeving te verbeteren. Indirect draagt dat bij aan het Gelders welbevinden, maar gezondheid is slechts een van de aspecten ervan.</p>	<p>Food Boost Challenge</p> <p>Foodvalley NL heeft in het kader van de Food Boost Challenge MBO-studenten, kennisinstellingen, overheden, NGO’s en bedrijven bij elkaar gebracht om gezonde voedselconcepten te ontwikkelen die aantrekkelijke zijn voor jongeren. De studenten zijn uitgedaagd om concepten te bedenken waarna de beste ideeën werden ondersteund door het bedrijfsleven. Door succesvolle implementatie van voedselconcepten wordt het voedingspatroon van Gelderlanders gezonder en daarmee hun welbevinden in het geheel verbeterd. Als Gelderse bedrijven succesvol zijn in het bereiken van een tot nu toe onbereikte consumentgroep verbetert hun concurrentiepositie.</p> <p>Position Paper Personalised nutrition</p> <p>Persoonlijk op maat gemaakt voedingsadvies kan in de toekomst beter dan ooit via digitale hulpmiddelen in combinatie met beschikbare data. Het potentieel is groot, maar tegelijkertijd moeten er nog veel belemmeringen worden opgelost voordat het grote publiek hiervan kan profiteren. Foodvalley NL zette in 2021 de eerste stap door met een internationale coalitie van 53 partners voor het eerst een gezamenlijk definitie te bepalen en te bepalen welke uitdagingen opgelost moeten worden. In 2022 wordt hierop voortgebouwd met nieuwe initiatieven om deze belemmeringen op te lossen. Dit alles helpt om Gelderse bedrijven een betere internationale concurrentiepositie te geven en om het voedingspatroon van de Gelderlander gezonder te maken en daarmee hun welbevinden als geheel.</p> <p>Booster Award</p> <p>Foodvalley NL organiseerde een prijsuitreiking om initiatieven aan te jagen die gericht zijn op reductie en preventie van obesitas door gebruik te maken van digitale voeding op maat. De drie winnaars, waaronder een initiatief gericht op eetgedrag tijdens de Vierdaagse van Nijmegen, krijgen ondersteuning van Foodvalley NL om hun idee tot een succes te maken.</p> <p>Proeftuin gezonde voeding</p> <p>In het kader van de Regiodeal Foodvalley werken veel partijen samen om innovaties om te komen tot een gezondere leefstijl in de praktijk te toetsen. In 2021 is de samenwerking opgezet met lokale en regionale organisaties en netwerken, zoals buurtcentra, huisartsen, verloskundigenpraktijken, fysiotherapeuten, diëtisten, zorginstellingen en leefstijlcoaches. De eerste inzichten zijn al gedeeld in bijeenkomsten, scholing en via publicaties.</p>

Prestatie-indicatoren organiserend vermogen (Foodvalley NL)

Foodvalley NL zorgt als programma-organisatie voor regie op het programma Foodvalley 2030.

Bij de prestatie-indicatoren zijn concrete ambities geformuleerd die ook gebruikt worden in de subsidieverlening voor het organiserend vermogen. Er is een ambitie geformuleerd voor 2024 die gebruikt wordt voor tussenrapportage en toekomstige besluitvorming over additionele middelen voor de periode 2026-2030. Per indicator wordt bij de rapportage ook een kwalitatieve beschrijving gegeven van de projecten en betrokken partners. Het [jaarverslag van Foodvalley NL](#) zelf geeft hier wat inkleuring aan de activiteiten van de organisatie.

Aspect	Indicator	Nulmeting 2019	Meting 2021	Doel 2024	Doel 2030	Toelichting
Commitment	Private en publieke bijdrage niet zijnde provincie Gelderland in euro's public funded projecten geïnitieerd door organiserend vermogen Foodvalley 2030 (cumulatief)	0	17,9	50	100	Grootste investeringen zijn een Europees project Co-fresh en investeringen in gedeelde faciliteiten
	Volume private jaarlijkse bijdrage in mln euro's aan het organiserend vermogen	0,90	1,11	1,5	2	Stijgt conform ambitie, voornamelijk door toename van het aantal private partners bij Foodvalley NL en StartLife. Doordat F&A Next in 2020 digitaal gedaan werd is de private bijdrage substantieel lager voor specifiek 2020.
Betrokkenheid partners	Percentage bijdrage aan jaarlijkse kosten organiserend vermogen, exclusief provincie Gelderland	33%	39%	45%	64%	Loopt conform planning. Percentage Gelderse bijdrage is primair gedaald door toename private partnerbijdragen.
	Cumulatief aantal samenwerkingen geïnitieerd met (Gelderse) bedrijven of organisaties betrokken als deelnemers in programma's waarbij bijdrage in cash of in-kind wordt geleverd door deze partners	0	22 (15)	40 (5)	60 (10)	Ligt op koers. Gaat in totaal om 65 Gelderse partners die tot nu toe betrokken zijn bij de diverse projecten.
	Cumulatief aantal samenwerkingen met HBO en MBO instellingen waarbij bijdrage in cash of in-kind wordt geleverd door deze partners	0	2	6	12	Loopt conform planning. Bij de Food Boost Challenge en FAN zijn MBO en HBO scholen betrokken.
	Aantal lopende samenwerkingen met internationale clusterorganisaties waarbij bijdrage in cash of in-kind wordt geleverd door deze partners	2	5	5	10	Er zijn diverse nieuwe samenwerkingen met Europese clusterorganisaties uit o.a. Spanje, Denemarken, Vlaanderen en Frankrijk. Vanwege de rol als Food Innovation Hub voor Europa (WEF) loopt dit voorspoedig.
	Aantal (Gelderse) organisaties aangesloten bij Foodvalley NL	164 (64)	277 (88)	300 (80)	600 (120)	Loopt voor op planning. Verwachting is dat in 2022 het aantal partners nog sneller zal oplopen doordat ook andere type organisatie partner kan worden van Foodvalley NL.
	Aantal MKB aangesloten bij Foodvalley NL	122	200	180	350	Loopt voor op planning.
Kwaliteit dienstverlening	Ranking Foodvalley NL bij het European Secretariat for Cluster Analysis	Brons	-	Goud	Goud	Het Europese beoordelingsstelsel wordt momenteel herzien en verbeterd. We wachten op het nieuwe stelsel om deze indicator opnieuw in te vullen
	Rapportcijfer relaties Foodvalley NL	-	7,8	7	8	In het voorjaar van 2021 is een breed onderzoek gedaan onder bestaande en potentiële Foodvalley partners over de toegevoegde waarde. Daarbij heeft 78 procent van de bestaande leden aangegeven de rol van Foodvalley in de transitie positief te waarderen.

Toelichting op prestatie-indicatoren organiserend vermogen

Toelichting activiteiten 2021

Betrokkenheid partners

In het algemeen is de voortgang op de prestatie-indicatoren conform de gestelde ambitie, of loopt voor. De externe investeringen in projecten komen primair van investeringen in gedeelde faciliteiten, die worden bekostigd via de Regiodeal Foodvalley (50% private bijdrage) en EU-subsidies (50-60% private bijdrage). De overige projecten zijn qua financieel volume gering, omdat het opzetten van samenwerkingen relatief kleine investeringen vraagt.

Steeds meer partners raken betrokken bij Foodvalley 2030. Zo steeg het aantal betalende Foodvalley-partners tot 227, een stijging van 69 procent t.o.v. 2019. Ter vergelijking, de Europese clusterorganisatie EIT Food heeft 127 betalende partners. Ook StartLife heeft steeds meer corporate partnerships, die betalen voor het vinden van interessante startups. Dit vertaalt zich ook in de grotere private bijdrage aan het organiserend vermogen, die gestegen is ondanks de verminderde private bijdrage aan evenementen, omdat deze digitaal plaatsvonden. De provincies Flevoland, Groningen, Noord-Brabant, Noord-Holland, Overijssel en Zeeland dragen bij het aan het organiserend vermogen via hun bijdrage aan *The Protein Community*, het eiwittransitie-bedrijvennetwerk van Foodvalley NL. De EU draagt bij aan internationale activiteiten van Foodvalley NL door financiering van informatie-uitwisseling tussen clusterorganisaties en het assisteren van MKB bij het vinden van interessante Aziatische partners voor hun innovaties.

Foodvalley NL is selectiever geworden aan welke samenwerkingen het deelneemt. Dit om te zorgen dat de samenwerkingen die Foodvalley NL initieert ook de benodigde impact generen. Met andere woorden: hier een is een bewuste keuze gemaakt voor meer focus dan voorheen voorzien. Het programma ligt wat betreft het aantal samenwerkingen wel op koers vanwege de samenwerkingen die ook rond investeringen in gedeelde onderzoeksapparatuur ontstaan.

Food Leap

Foodvalley NL heeft in 2021 ‘Food Leap’ ontwikkeld en getest, een digitaal data- en uitwisselingsplatform. Hier krijgen Foodvalley-partners toegang tot markttrends, die opgehaald wordt uit 70.000 bronnen wereldwijd, kunnen partners gesprekken houden met elkaar, hun kennis en faciliteiten aanbieden en deelnemen aan communities. In 2022 zal het platform stapsgewijs operationeel worden. Het platform is cruciaal om het netwerk van Foodvalley NL in de toekomst uit te breiden, omdat het uitwisseling van partners op veel grotere schaal kan faciliteren. Daarnaast biedt ‘Food Leap’ veel inzichten in de interactie binnen het ecosysteem.

Kwaliteit dienstverlening

Foodvalley NL heeft in het voorjaar van 2021 onderzoek gedaan onder de huidige partners en potentiële nieuwe partners om haar eigen propositie te verbeteren. De algehele waardering voor de rol van Foodvalley NL was hoog, maar tegelijkertijd gaven ze ook aan dat de propositie niet altijd duidelijk was, en dat partners het lidmaatschapsmodel niet altijd vonden passen bij hun behoeften. In reactie hierop heeft Foodvalley NL haar propositie aangescherpt en een nieuw partnerschapsmodel ontwikkeld, dat meer maatwerk biedt voor de partners. Dit partnerschapsmodel is in 2022 operationeel. Het zorgt er ook voor dat diverse soorten organisaties, zoals NGO’s, partner kunnen worden van Foodvalley NL.

2

Prestatie-indicatoren fysieke vestigingsklimaat

Bij de prestatie-indicatoren zijn concrete ambities geformuleerd die ook gebruikt worden in de subsidieverlening voor het organiserend vermogen. Er is een ambitie geformuleerd voor 2024 die gebruikt wordt voor tussenrapportage en toekomstige besluitvorming over additionele middelen voor de periode 2026-2030. Per indicator wordt bij de rapportage ook een kwalitatieve beschrijving gegeven van de projecten en betrokken partners.

Aspect	Indicator	Meting 2019	Nulmeting (2022)	Doel 2024	Doel 2030	Toelichting
Werklocaties	Kwalitatieve waardering ruimtelijke kwaliteit op de Campussen in Ede en Wageningen	-	7,6	7	8,5	Voor de fysieke vestigingsklimaatfactoren heeft Bureau Buiten de gebruikers van de drie belangrijkste vestigingsplaatsen (Wageningen Campus, Business en Science Park Wageningen en Food Innovation District Ede) bevraagd op diverse aspecten van het vestigingsklimaat. Om de enquetedruk te beperken, willen we dit iedere 2 jaar herhalen. Hiermee brengen we concreet de ervaring van de gebruikers op de drie campussen in beeld. Op grond hiervan hebben we de indicatoren aangescherpt ten opzichte van het monitoringsvoorstel uit 2020.
	Waardering passende campusomgeving met voldoende faciliteiten	-	7	7	8,5	
	Toegevoegde ha uitgeefbaar bedrijfsterrein voor kennisintensive bedrijvigheid (cumulatief)	-	6 ha	12 ha	23-28 ha	
	Beschikbaarheid geschikt vastgoed	-	5,4	7	8,5	
	Kwalitatieve waardering (toegang tot) talent en kennis	-	6,8	7	8	
Bereikbaarheid	Kwalitatieve waardering van de toegang tot onderzoeksfaciliteiten	-	6,6	7	8,5	De waardering van de gebruikers is op de meeste factoren positief en in lijn met de ambitie in 2024. De beschikbaarheid over geschikt vastgoed vraagt echter aandacht. Ook het woonklimaat is nog voor verbetering vatbaar.
	Kwalitatieve waardering bereikbaarheid per auto	-	6,4	7	8	
	Kwalitatieve waardering kwaliteit van het OV	-	6,8	7	8,5	
	Kwalitatieve waardering bereikbaarheid per OV	-	6,4	7	8,5	
	Kwalitatieve waardering bereikbaarheid per fiets	-	8	7	8,5	
Quality of Living	Kwalitatieve beoordeling beschikbaarheid geschikte woningen en woonmilieus	-	5,4	7	8,5	
	Ervaren nabijheid, kwantiteit en kwaliteit culturele voorzieningen	-	7,6	7	8,5	

Toelichting op prestatie-indicatoren fysieke vestigingsklimaat regio

Relatie Provinciale ambitie met Foodvalley 2030 programma

Toelichting activiteiten 2021

Belangrijke vestigingsfactoren voor kennisintensieve bedrijven zijn beschikbaarheid hoogwaardige kennislocaties, bereikbaarheid, toegang tot talent, toegang tot onderzoeksfaciliteiten en een fijne, bij voorkeur groene werkomgeving. Als onderdeel van de programmaliijn ‘Vestigingsklimaat’ bevordert Foodvalley 2030 de multimodale bereikbaarheid van woon- en werklocaties. Zo is het plan Beter Bereikbaar Wageningen mede geïnitieerd door Foodvalley 2030. Daarbij wordt ingezet op voorziening voor auto, fiets en ov.

Daarnaast wordt er ingezet op voldoende kwalitatief hoogwaardige bedrijventerreinen en een warm welkom voor internationale werknemers. Onze ambities impliceren dat we een aantrekkelijke woon- en leefomgeving moeten bieden voor talentvolle mensen, zowel voor *young professionals* als voor de meer ervaren kenniswerkers.

Werklocaties

Vanuit Foodvalley 2030 zijn drie hotspots voor bedrijfsvestiging van kennisintensieve bedrijven aangewezen: Business en Science Park Wageningen (BSPW), Wageningen Campus (inclusief het toekomstige deel Born Oost) en het Food Innovation District op het World Food Center in Ede. De waardering van de gebruikers is op de meeste factoren positief en in lijn met onze ambitie in 2024. De beschikbaarheid over geschikt vastgoed vraagt echter onze aandacht. In 2021 is gestart met de revitalisering van het BSPW, met als doel dit bedrijventerrein wat betreft groen en uitstraling goed te laten aansluiten op Wageningen Campus. Voor Born Oost is gewerkt aan het verder uitwerken van de plannen en de bestemmingsplanprocedure. Op de campus zelf is het bedrijfsverzamelgebouw Plus Ultra II geopend en is de bouw van het nieuwe R&D-centrum van Upfield gestart. Andere nieuwkomers zijn bijvoorbeeld Fuji Oil, Agri-Data Warehouse, Berrico Food Company, Sophie’s Bionutrients, Time Travelling Milkman en FUMI Ingredients. Op het WFC-terrein heeft de Teka-groep fors geïnvesteerd in de renovatie van de voorkant van de Mauritskazerne en in een kas waar samen met WUR onderzoek wordt gedaan naar nieuwe bananenrassen. Inmiddels hebben zich hier al ruim 50, overwegend kleinere bedrijven gevestigd in het ROOTS Innovation Hub in een van de twee voormalige kazernegebouwen op het World Food Center terrein.

Bereikbaarheid

We maken Wageningen beter bereikbaar door de Mansholtlaan en Nijenoord Allee aan te passen en uit te breiden. Dit is inclusief een onderdoorgang voor autoverkeer op de Nijenoord Allee onder het kruispunt Nijenoord Allee / Churchillweg, zodat fietsers veilig en vlot de Nijenoord Allee over kunnen steken. In 2021 is deze variant verder uitgewerkt en zijn er twee meedenksessies georganiseerd, waarbij samen met alle belanghebbenden is nagedacht over hoe negatieve gevolgen tot een minimum kunnen worden beperkt. De aanleg van de Parklaan voor de ontsluiting van het WFC-terrein is in 2021 gestart. De Parklaan loopt vanaf de N224 tot aan de A12, waar hij uiteindelijk op de Mansholtlaan uitkomt. De afrit van de A12 richting Wageningen en Ede is daarvoor al aangepast. Sinds december 2021 stopt er zes keer per uur een Intercity op Station Ede Wageningen en rijdt er een HOV-lijn (de ‘Rijnlijn’) van Arnhem Station tot aan Wageningen Busstation. Ook zijn er definitieve afspraken over de realisatie van de doorfietsroute tussen Ede en Wageningen gemaakt, waardoor er in 2022 gestart kan worden met de aanleg.

Quality of living

Om talenten te binden is het belangrijk om een prettige leefomgeving te hebben. In 2021 zijn er diverse onderzoeken uitgevoerd naar behoeftes rondom culturele voorzieningen en andere vestigingsfactoren voor talenten. De komende jaren helpen de resultaten van deze onderzoeken ons gericht te investeren met als doel het kennishart niet alleen voor bedrijven, maar ook voor inwoners en talenten aantrekkelijk te maken.

Appendix

Toelichting indicatoren

Appendix Toelichting indicatoren (1/3)

Energietransitie

Er zijn veel externe factoren en ontwikkelingen, die van invloed zijn op de feitelijke broeikasgasreductie.

Foodvalley 2030 rapporteert op de innovatietrajecten die zijn geïnitieerd, waar broeikasgasreductie mee gepaard gaat.

Implementatie van toepassingen in Gelderland is met name de focus van de nauw gerelateerde programma's Toekomst van de Gelderse landbouw en Uitvoeringsprogramma Circulaire economie, waar agrofood ook een belangrijk onderdeel van uitmaakt.

Klimaatadaptatie

Inspelen op klimaatadaptatie speelt zijdelings een rol binnen Foodvalley 2030.

Foodvalley 2030 rapporteert op de innovatietrajecten die zijn geïnitieerd, waar klimaatadaptie aan de orde is.

Het internationale bedrijfsleven zal de innovaties voornamelijk elders in Europa/de wereld toepassen, waar het grootste productieareaal ligt.

Circulaire economie

Er zijn veel externe factoren en ontwikkelingen, die van invloed zijn op de circulaire economie.

Foodvalley 2030 rapporteert op de innovatietrajecten die zijn geïnitieerd, waar grondstoffenreductie en hergebruik mee gepaard gaat.

Implementatie van toepassingen in Gelderland is met name de focus van de nauw gerelateerde programma's Toekomst van de Gelderse landbouw en Uitvoeringsprogramma Circulaire economie, waar agrofood ook een belangrijk onderdeel van uit maakt.

Biodiversiteit

Er zijn veel externe factoren en ontwikkelingen, die van invloed zijn op de biodiversiteit.

Foodvalley 2030 rapporteert op de innovatietrajecten die zijn geïnitieerd, die mede van invloed zijn op de biodiversiteit.

Appendix Toelichting indicatoren (2/3)

Vestigingsklimaat

Voor wat betreft de ambitie ‘Vestigingsklimaat’ maken wij onderscheid in indicatoren voor ‘Innovatie en ondernemerschap’ en voor ‘Fysiek Vestigingsklimaat’.

In het kader van ‘Innovatie en ondernemerschap’ monitoren wij al de ranking van de WUR en Radboud Universiteit, % R&D-uitgaven en het aandeel onderzoekers op de werkpopulatie. In het kader van de monitoring van Foodvalley 2030 willen we daar aan toevoegen: de ontwikkeling van het aantal innovatieve bedrijven en arbeidsplaatsen, het volume aan R&D-uitgaven, de kwaliteit van de programma-organisatie Foodvalley NL en de arbeidsmarktdiscrepancie op MBO-, HBO- en WO-niveau om meer te kunnen zeggen over de innovatiekracht van het cluster.

Voor ‘Fysiek vestigingsklimaat’ (als onderdeel van de prestatie-indicatoren) hebben we dit jaar een wijziging doorgevoerd. Zoals in 2020 aangekondigd, hebben we naar voorbeeld van de gemeente Nijmegen een twee jaarlijkse monitor (enquête onder gebruikers) laten ontwikkelen. Deze monitor geeft voornamelijk de kwalitatieve waardering van het ondernemersklimaat op de drie hotpots (BSPW, Wageningen Campus en Food Innovation District (WFC) weer. Daarnaast monitoren we de hoeveelheid hectare dat de bestemming ‘kennisintensieve bedrijvigheid’ heeft in de gemeenten Ede en Wageningen en de balans tussen vraag en aanbod. In deze rapportage is zijn de highlights uit de enquête, uitgevoerd in het voorjaar van 2022, opgenomen. De gemiddelde scores van de vijfpuntschaal zijn met twee vermenigvuldigd om te komen tot het rapportcijfer. Het geeft inzicht o.a. het ondernemersklimaat, veiligheid, bedrijfsomgeving, huisvesting, openbare ruimte, bestrating, groen, parkmanagement, bereikbaarheid per auto, OV en fiets.

Hier ligt een directe relatie met de inspanningen in het kader van programma Economie, programma Onderwijs en Arbeidsmarkt en programma Werklocaties.

Toelichting bronnen toegevoegde indicatoren:

- Volume private investeringen WBSO en aantal innovatieve bedrijven: WBSO-data Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO)
- Volume investeringen in Gelderse startups en scale ups: Foodvalley NL i.s.m. StartLife en Scale Up Food
- Directe arbeidsplaatsen: PWE op basis van clusterdefinitie Pieken in de Delta, plus WUR, Aeres, Van Hall Larenstein en Rijn IJssel Wageningen
- Multiplier indirecte arbeidsplaatsen: factor 3,0 op basis van desktopresearch Monitor Levensmiddelenindustrie 2020 FNLI
- Arbeidsmarktdiscrepancie: Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA)

Appendix Toelichting indicatoren (3/3)

Gelders welbevinden

Met ingang van 2019 monitoren wij in samenwerking met Radboud Universiteit te Nijmegen het welbevinden en geluk van onze inwoners, uitgedrukt in een score van 1 tot en met 10.

In het kader van Foodvalley 2030 vindt aanvullend hierop geen verdergaande monitoring plaats.

Implementatie van toepassingen in Gelderland is met name de focus van de nauw gerelateerde programma's Toekomst van de Gelderse landbouw.

Bereikbaarheid

Wij monitoren de publieke en private investeringen in de bereikbaarheid per ov, fiets en auto en willen via de Monitor Vestigingsklimaat, die tweejaarlijks inzicht geeft in de tevredenheid over de bereikbaarheid per auto, fiets en OV. In plaats van het monitoren van de publieke en private investeringen in de bereikbaarheid per ov, fiets en auto, kiezen we er in de monitor voor om op te halen hoe de gebruikers van de hotspots de verschillende modaliteiten ervaren. In de uitgebreide monitor zal ook de reistijd als indicator worden opgenomen voor reistijd.

Uiteraard is er een directe samenhang met het programma Mobiliteit, het integrale afwegingskader voor investeringen in de bereikbaarheid in Gelderland.

Wonen

De tevredenheid over de woon- en leefomgeving in Ede en Wageningen willen we volgen via de Gemeenteatlas, die inzicht geeft in het woonklimaat.

Via het programma Wonen dragen wij samen met de gemeenten bij aan een passend woningaanbod.